

KRIŽEV POT SLOVENSTVA

Križev pot slovenstva

O naši deželi je Ivan Cankar zapisal: »Božja setev je pognala kal in je rodila – vzrasla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih ugleda, obstrmi pred tem čudom Božjim, srce vztrepeče od same sladkosti; zakaj goré in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiž za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi.« (Kurent, 1909.)

Generacije naših prednikov so vse od 6. stoletja skrbno negovale ta raj pod Triglavom in uspešno kljubovale tujim oblastnikom, plenilskim pohodom in raznarodovalnim pritiskom. V zvestobi slovenskemu jeziku, krščanski veri in kulturni samoniklosti je eden najmanjših slovanskih narodov leta 1991 z dovolj moči in duha dosegel svojo državnost in se z vsemi lastnostmi moderne nacije ponosno postavil ob velike.

Pa vendar se »na sončni strani Alp« ne veselimo na polno naše lepe, mlade domovine, ampak hiramo v senci, ki jo na naš rod meče križ nepredelane totalitarne preteklosti. Duše je pohabil srhljiv teror fizičnega in psihičnega lomljenja ter usodna zapoved molka.

Kristus je pribit na križ v stotisočih slovenskih žrtvah. Žebli so nasilje, brezčutnost, bratomor. Ne more stopiti s križa, če mu jih ne odvzamemo. Šele ko bomo pretreseni ubesedili zamolčano gorje, ko bomo za anonimnimi številkami ganjeni uzrli imena, obraze in življenjske zgodbe žrtev zla, ko se bodo vsi vpleteni okopali v našem usmiljenju, takrat bomo izdrli tiste žeblje. Postali bomo narod, ki se spominja in polno živi kljub vsemu hudemu. Pojdimo na to pot.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, amen.

Četrta postaja

Jezus sreča svojo žalostno mater

Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si svojim križem svet odrešil!

Potem, ko je Sin prvič padel pod težo križa in grehov v mesu umrljivega človeka, je šel naprej. Vdan v Božjo voljo.

Takrat je srečal svojo drago mater.

Mater, ki ga je ponesla in rodila v življenje.

Mater, ki ga je varovala in nežno ljubkovala.

Mater, ki je skrbela zanj in ga iskala, ko se je izgubil.

Mater, ki je vedno razumela.

In mati je spet našla svojega dragega Sina. Njegove in njene solzne oči so se ujele v preprosti vdanosti, veri, upanju in ljubezni.

Brez besed, v žalosti in bolečini, pa vendar tolažeče in v neskončnem zaupanju je mati tudi zdaj razumela. Da se bo križev pot nadaljeval čez nove postaje, poraze in trpljenje, saj je ta pot del Gospodove velike zgodbe odrešenja, ki na krilih vere nosi in prinaša smisel ter ljubezen za vse ljudi.

Ljubezen, ki neprestano premaguje zlo in grehe. Majhne in velike. Moje, tvoje in njegove.

Zaradi te ljubezni tudi niso omagale slovenske matere, matere v Bosni in vse pogumne matere, katerih nedolžni otroci so bili kruto mučeni, odpeljani v zapore, v jame in v smrt. Na pogoriščih zla in nasilnih smrti so vedno znova zgradile novo upanje in odpuščanje. Novo zaupanje v človečnost in pravičnost.

Hvala, draga mati Marija in hvala, drage matere vseh pobitih nedolžnih otrok, za vašo tolažbo, solze in molitve. Za dragoceno materinsko ljubezen, s katero ste ovile svoje otroke in jih prepustile v Božje varstvo v nebesih, nemalokrat pa odšle same v smrt namesto njih.

Molimo te, Kristus, in te prosimo milosti za vse matere tega sveta.

Molimo te, Kristus, in te prosimo za še eno mater. Za našo domovino!

Prosimo te za njeno materinsko modrost in pravičnost do vseh Slovencev, tudi z varovanjem spomina na žrtve totalitarnih sistemov in dejanji za skupno življenje v slogi, miru in veselju.

V letu 2018 obeležujemo 100-letnico smrti velikega slovenskega književnika Ivana Cankarja, ki je mnoga svoja dela posvetil materi in domovini, pa tudi trpljenju, krivdi in očiščenju. Naj se udejanja Božji blagoslov, ki ga je Cankar zapisal v hvalnici domovini z naslovom Nebesa pod Triglavom: »O, domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: ‚Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!‘«

Da bomo lahko klicali materi domovini: »Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!«

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas!

Deseta postaja
**Jezusa slečejo in mu dajo piti kisa,
pomešanega z žolčem**

*Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem
svet odrešil!*

Ves okrvavljen in prebičan si prišel na konec svoje poti. S tvojega ranjenega telesa so strgali oblačila ter ti prizadejali še večjo bolečino. Tvoje suknje niso raztrgali, temveč so zanje žrebali. Tvoja suha usta so nemo prosila vode, toda namesto tega so ti dali piti kisa, pomešanega z žolčem.

Tudi naši fantje so prišli na konec svoje poti. Namesto na goro so jih odpeljali na robove brezen, pred rudniške rove in tankovske jarke. Ti so postali njihova Golgota. Bili so jih s pestmi in puškinimi kopiti; tistih, ki so bili, ni zanimalo, kam padajo njihovi udarci. Tako kot tebi so tudi našim fantom vzeli oblačila in jih skrajno ponižali. Tam, na vročem soncu, so prosili za kapljo vode, vendar je niso dobili. Tudi kisa, pomešanega z žolčem, ne. Grenko vino so vase zlivali rablji, da bi pregnali misel na zločin, ki so ga v njihove roke položili resnični morilci. V zadnjih trenutkih svojega življenja so naši fantje skupaj s teboj ponavljali: »Dopolnjeno je.« Nase so sprejeli trpljenje in ga skupaj s teboj darovali. Ti si ga daroval za naše grehe, naši fantje za vero, ki so jo prejeli od svojih prednikov, za svojo domovino, ki so jo neizmerno ljubili; za slovenski narod in svoj dom, ki so mu ostali zvesti tudi v zadnji uri.

Danes, po tolikih desetletjih, nas njihova krivična smrt še vedno zaznamuje. Kot narod še vedno ostajamo razdvojeni, med nami ni sloge in tiste bratske povezanosti, ki bi nam dajala moč v boju proti preizkušnjam, ki se zgrinjajo nad nas. Zdi se, kot da se uresničuje vzklik nahujskane množice, ki je terjala tvojo smrt: »*Njihova kri naj pride na nas in naše otroke.*«

Vsa ta desetletja namesto kisa, pomešanega z žolčem, pijemo ideologijo sovraštva do življenja, sovraštva do vsega, kar je našega, domačega, slovenskega. To zastruplja naše odnose, naše družine, naš narod in našo državo. Naj bodo naši fantje, ki so, kakor ti, trpeli žejo v svojem ponižanju, izvir žive vode prerojenja za nas, za našo domovino in ves svet. Naj njihova smrt ne bo zaman, tako kot ni bila zaman tvoja.

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas!

Trinajsta postaja

Jezusa snamejo s križa in položijo Mariji v naročje

Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil!

Končano je!

Golgoto so zapustili še zadnji ostanki množice ter vojakov. Marija je stala pod križem in strmela v golo telo svojega sina, ki je viselo nad njo. Ko je pred nekaj urami nesel križ, se je skušala prebiti do njega, da bi ga še enkrat objela, se ga vsaj dotaknila, mu rekla, da ga ima rada, vendar brez uspeha. Vrtinec razjarjene množice in vojakov, ki so obkrožali Jezusa, je bil neprehoden.

Naenkrat je pritekel Jožef iz Arimateje, pomignil Nikodemu ter Janezu in vsi trije so pričeli snemati Jezusovo telo s križa. Neskončno jim je bila hvaležna za to dejanje.

Ne, njen sin ni bil hudodelec! Kot da ne bi bilo dovolj hudo, da je gledala, kako trpi. Ravno tako, če ne še bolj, jo je bolelo vse tisto vpitje in zasmehovanje ljudi, ki so še nedavno tega vzklikali: »Hozana! Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu!« Ti so se danes naslajali ob neizmernem trpljenju njenega sina ter odvzemu še zadnjega človeškega dostojanstva, ki mu je preostalo – obleke.

Marija je pogledala Janeza. Razumel jo je. Z Nikodemom sta prijela Jezusovo negibno telo in ga nežno položila v njeno naročje. Objela je njegovo glavo in si jo stisnila na prsi. Gladila je lase, prepojene s potom in lepljive od krvi. »Moj otrok!«

»Moj otrok!« je kot brez uma vzkliknila mati, ki so ji v taborišču Teharje iztrgali dojenčka ter ga odnesli z ostalimi otroki drugam, njo pa poslali na morišče.

»Moj sin! Kje si? Kdaj se vrneš? Ali si sploh še živ?« je večer za večerom premišljevala mati. Leta so tekla, njenega sina ni bilo. Ona pa je še vedno upala, vse dokler ni izvedela, da so ga zadnjič videli na tovornjaku, ki je peljal domobrance v Kočevski rog.

»*Moj mož!*« je v joku ponavljala žena in stiskala k sebi negibno telo svojega moža, ki so ga partizani ubili, medtem ko je na travniku sušil seno.

»*Ati, kam greš?*« so kričali otroci, zbudjeni sredi spanja zaradi ropota, glasnega govorjenja in joka. Njihovega očeta so agenti VOS-a s silo odpeljali. Nikoli več ga ni bilo nazaj.

»*Moj dragi!*« je zaječalo mlado dekle med solzami, ki so kapljale na časopisni članek, kjer je pisalo, da je v ognjenih zubljih – kot žrtev revolucije – umrl mlad pesnik, njen fant, s katerim sta še nedavno skupaj kovala načrte za bodočnost.

Naša nebeška mati, kraljica Slovencev! Koliko src žena, mater in deklet je v divjanju bratomorne vojne na Slovenskem presunil meč bolečin! Samo ti resnično poznaš njihovo žalost, njihovo strašno praznino, ki jih je objela, pa tudi njihov neomajen: »*O Bog, naj se zgodi tvoja volja!*«

Marija! Bodi priprošnjica vseh, ki so v grozotah vojne in po njej izgubili svoje najdražje. Naj postane njihova žrtev, predvsem pa njihova vera, seme duhovnega preporoda našega naroda!

Usmili se nas, o Gospod!

Usmili se nas!

Petnajsta postaja

Jezus premaga smrt – ljubezen je močnejša od smrti

Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.

Vstali Kristus, premagal si smrt, saj si Ljubezen in Ljubezen je močnejša od smrti.

Vstal si in živiš, da bi živeli tudi mi. Živeli s Teboj, živeli v občestvu z vsemi sestrami in brati, živimi in že umrlimi.

Poznaš nas. Veš, da smo slabotni, polni ran, neodpuščanj, neiskrenih odnosov, sovraštva.

Veš pa tudi, da je v nas želja, da bi delali tako, kot želiš Ti. Zato te prosim:

Vstali Kristus, pridi, dotakni se naših ran. Zbolelo bo, a bomo zaživali.

Vstali Kristus, pridi, dotakni se naših neodpuščanj. Skelelo bo, a bomo zaživali.

Vstali Kristus, pridi, dotakni se naših neiskrenih odnosov. Jokali bomo, a bomo zaživali.

Vstali Kristus, pridi, dotakni se našega sovraštva. Težko bo, a bomo zaživali.

Vstali Kristus, pridi, objemi nas, da bomo živeli.

Vstal si in živiš, da bi živeli tudi mi. Živeli s Teboj, živeli v občestvu z vsemi sestrami in brati, živimi in že umrlimi.

Vzemi v svoje srce vse solze, vsa odpuščanja, vse molitve, ves trud, da bi bili bratje in sestre. Vse spremeni v Ljubezen, ki odrešuje in jo pošlji ljudem, ki trpijo. Povej jim, da niso zaman njihove solze, njihova odpuščanja, njihove molitve, njihov trud za spravo. Potolaži jih. Povej jim, da so njihovi bratje, sestre, mame, očetje, hčere in sinovi pri Tebi, da živijo. Da so bolj živi kot mi.

Vstali Kristus, premagal si smrt, saj si Ljubezen in Ljubezen je močnejša od smrti.

Aleluja! Nimamo se česa bati. Smrt je premagana. Jezus, živiš!

Aleluja! Tvoje rane so ostale, a ne bolijo več.

Aleluja! Odpuščaš nam, naše srce pa je polno hvaležnosti.

Aleluja! Živiš v naših odnosih, napolnjuješ jih z veseljem.

Aleluja! Premagal si sovraštvo. V naših srcih je zavladal mir.

Aleluja! Naši bratje in sestre, ki jih ni več z nami, so s Teboj.

Zaceljene rane, hvaležnost nad odpuščanjem, tvoja prisotnost v naših odnosih in mir v naših srcih so upanje, da se bomo nekoč vsi srečali pri Tebi in se v polnosti veselili tvoje Ljubezni.

Do takrat pa želimo biti pričevalci tvoje Ljubezni, odpuščanja, veselja, miru in sprave. Po nas v našo domovino pretakaj upanje. Naj po nas ljudje spoznajo Tebe. Polagaj nam v srce dejanja, ki te bodo oznanjala, polagaj nam v usta besede, ki te bodo slavile, polagaj nam v misli molitve, ki bodo dosegle vse ljudi. Naj bomo prevodniki Tvojega miru.

Božji mir naj preplavi naša srca.

Aleluja! Vstali Kristus, premagal si smrt, saj si Ljubezen in Ljubezen je močnejša od smrti. Aleluja!

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, amen.

Avtorji besedil

Uvod **Romana Bider**

1. postaja: Pilat obsodi Jezusa na smrt **Lojze Grojzdek**
2. postaja: Jezus vzame križ na svoje rame **Janez Juhant**
3. postaja: Jezus pade prvič pod križem **Helena Janežič**
4. postaja: Jezus sreča svojo žalostno mater
Joži Jerman Cvelbar
5. postaja: Simon iz Cirene pomaga Jezusu nositi križ
Matija Cencelj
6. postaja: Veronika obriše Jezusu potni obraz
Janez Turinek
7. postaja: Jezus pade drugič pod križem **Stanislava Knez**
8. postaja: Jezus tolaži jeruzalemske žene
Bogdana Počivavšek
9. postaja: Jezus pade tretjič pod križem **Damjan Štih**
10. postaja: Jezusa slečejo in mu dajo piti kis, pomešan z
žolčem **Helena Jaklitsch**
11. postaja: Jezusa pribijejo na križ **Marijan Peklaj**
12. postaja: Jezus umre na križu **Marko Fink**
13. postaja: Jezusa snamejo s križa in položijo Mariji
v naročje **Franci Nahtigal**
14. postaja: Jezusa položijo v grob **Ana Kos Plestenjak**
15. postaja: Jezus premaga smrt - ljubezen je močnejša od
smrti **Melita Čušin**

Ko se bodo vsi vpleteni v vojno
in revolucionarno zlo okopali
v našem usmiljenju,
bomo postali narod,
ki se spominja in polno živi
kljub vsemu hudemu.